

VERTINIMO INSTRUKCIJA

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos	
TEKSTO TURINYS	Atsižvelgimas į užduoties reikalavimus	Patenkinamas	1	Rašydamas laišką (laiško fragmentą,-us) vorui mokinys atsižvelgia bent į vieną užduotyje pateiktą reikalavimą: papasakoja, kaip gyvena, ką ypatingo moka; papasakoja kokį nors įdomų įvykį (nuotyki); pasiūlo vorui, kokią knygą vertėtų perskaityti arba filmą pažiūrėti	Nėra svarbu, koku eiliškumu mokinys atsakinės į voro klausimus.	
		Pagrindinis	2	Kurdamas laišką vorui mokinys įvykdo visus užduotyje pateiktus reikalavimus: papasakoja apie save, atsižvelgdamas į voro klausimus (kaip gyvena, ką ypatingo moka); papasakoja kokį nors įdomų įvykį (nuotyki); pasiūlo vorui, kokią knygą vertėtų perskaityti arba filmą pažiūrėti, tačiau yra trūkumų (atsakant į kurį nors klausimą tik užsiminta, bet neišplėta, pvz.: glaustai parašo apie save, neplėtoja aprašomo įvykio (nuotyki)). Arba: kurdamas laišką neįvykdo visų užduotyje pateiktų reikalavimų, tačiau yra daugiau nei pusė (pvz.: nusako, kaip gyvena, ką ypatingo moka; papasakoja kokį nors įdomų įvykį (nuotyki), tačiau nepasiūlo vorui, kokią knygą vertėtų perskaityti arba filmą pažiūrėti).		
		Aukštesnysis	3	Kurdamas laišką mokinys įvykdo visus užduotyje pateiktus reikalavimus: papasakoja apie save, atsižvelgdamas į voro klausimus (kaip gyvena, ką ypatingo moka); papasakoja kokį nors įdomų įvykį (nuotyki); pasiūlo vorui, kokią knygą vertėtų perskaityti arba filmą pažiūrėti. Mokinys gali užsiminti, ar jis yra pavydus, ar prisimena pernai rašytą voruko laišką, ar jo namuose šilta ir ar yra musių, nes apie tai buvo klausta voro laiške.		
	Temos atskleidimas	Patenkinamas	1	Kuriamo laiško turinys atitinka nurodytą temą, bet nuo jos gali būti nuklystama. Rašoma apibendrintai, nedetalizuojama, surauto laiško tema neišplėta, nors teksto gali būti parašyta daug, vaikas gali aprašinėti nereikšmingas detales.		
		Pagrindinis	2	Kuria temą atitinkantį laišką (rašo laišką vorui). Glaustai papasakoja tai, ko prašoma užduotyje, neplėtoja temos, tačiau mintys išdėstytos logiškai. Arba tema išplečiama, bet nebūtinai tikslingai. Pagrindinė mintis aiški.		
		Aukštesnysis	3	Laiške aiškiai atskleista tema. Rašo išsamų laišką, kuriame gali atsirasti samprotavimo elementų arba vertindamas mokinys reiškia savo nuomonę.		Nuomonė gali būti išreikšta vienu sakiniu, pvz.: <i>Man labai patiko.</i>
	Nuoseklumas ir vientisumas	Patenkinamas	1	Tekste yra nuoseklumo, vientisumo trūkumų (minčių šuolių, nemotyvuotų perėjimų nuo vienos prie kitos teksto (struktūrinės) dalies ar pan.). Tekste daug rišlumo trūkumų. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas netikslingai arba nesusietas su dėstoma mintimi.		
		Pagrindinis	2	Gali būti teksto vientisumo ir nuoseklumo trūkumų. Sakiniai, pastraipos susieti vienas su kitu, mintys plėtojamos gana sklandžiai. Tekstas gana rišlus. Jei tekste pateiktas dialogas, jis susijęs su dėstoma mintimi, tačiau gali būti neišplėstas (gali nemotyvuotai nutrūkti) arba išplėstas per daug.		
		Aukštesnysis	3	Tekstas nuoseklus ir vientisas: siejamos pastraipos, sakiniai, mintys plėtojamos aiškiai, nuosekliai, sklandžiai, geba sudominti skaitytoją. Tekstas rišlus. Jei tekste pateiktas dialogas, jis pasirinktas tikslingai, yra aiškiai ir nuosekliai aprašytas.		
	Už turinį gauna 0 taškų, jeigu:				<ul style="list-style-type: none"> • Rašo ne pagal užduoties temą, nors tai ir laiškas kita tema. • Rašo ne laišką, o kitą tekstą (pvz., pasakojimą, kvietimą, aprašymą ar kt.). • Tema neatskleista, rašo bet ką ir bet kaip, nors ir pagal temą. Tekstas nerišlus. • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos.). 	

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
TEKSTO STRUKTŪRA	Teksto struktūra	Patenkimas	1	Rašydamas laišką, parašo/pažymi 1-2 tokiam tekstui būtinus rekvizitus (data, kreipinys, pasisveikinimas, atsisveikinimas, parašas).	Jeigu vaikas rašo ne laišką, o kito formato tekstą (pvz. pasakojimą, aprašymą ar kt.), vertinama atsižvelgiant į to teksto struktūros reikalavimus.
		Pagrindinis	2	Rašydamas laišką kreipiasi į adresatą, parašo beveik visus privalomus rekvizitus. Gali būti trūkumų grafiškai atskiriant laiško struktūrines dalis.	
		Aukštesnysis	3	Yra visi laiškui reikalingi rekvizitai (data, kreipinys, pasisveikinimas, atsisveikinimas, parašas ir kt.). Laiško struktūrinės dalys grafiškai atskirtos, šis atskyrimas logiškas.	
	Stilius	Patenkimas	1	Rašydamas laišką, mokinys papasakoja apie save (glaustai atsakydamas į voro klausimus), tačiau adresatu nepasidomima, laiškas gali būti pabaigiamas netikėtai.	
		Pagrindinis	2	Laiškas pradedamas prisistatymu, pasakojimu apie save, laiške bent trumpai pasidomima adresatu.	
		Aukštesnysis	3	Rašydamas laišką mokinys pasidomi tuo, kam rašo, papasakoja apie save, atsako į voro klausimus. Klausimus adresatui sieja su savo pasakojimu.	
	Už teksto struktūrą gauna 0 taškų, jeigu:				<ul style="list-style-type: none"> Nėra laiškui būtinų rekvizitų. Rašo bet ką ir bet kaip, neatsižvelgdamas į laiško rašymo stilių. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos.).

Rašymo vertinimo aspektas		Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
KALBINĖ RAIŠKA	Patenkimas	1	Vartojami elementarūs žodžiai ir frazės. Daug žodyno, stiliaus trūkumų, nemotyvuotų pasikartojimų. Rašydamas laišką vartoja neišplėstinius tiesioginius sakinius.		
	Pagrindinis	2	Kalba aiški, sklandi ir logiška. Yra žodyno, stiliaus trūkumų, pasitaiko nemotyvuotų pasikartojimų. Gali būti vartojami įvairių rūšių sakiniai (išplėstiniai, tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji).		
	Aukštesnysis	3	Kalba aiški ir sklandi, logiška ir vaizdinga (vartojami palyginimai, sinonimai, išiktukai ir kt.). Gali būti vartojami įvairių rūšių sakiniai (tiesioginiai, klausiamieji, šaukiamieji). Gali pasitaikyti atvejų, kai viena ar kelios mintys suformuluojamos aiškiu sudėtinu sakiniu.		
	Už kalbinę raišką gauna 0 taškų, jeigu:				<ul style="list-style-type: none"> Tekstą dėl kalbos suprasti sunku. Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos.).

Rašymo vertinimo aspektas	Lygis	Taškai	Aprašymas	Pastabos
RAŠTINGUMAS	Patenkinamas	1	<p>(visoms gimtosioms kalboms bendra) Daro daug sisteminių ir atsitiktinių rašybos ir skyrybos klaidų. (Galimos 6–7 klaidos.) Neskiria sakinio ribų. Jeigu įterpiamas dialogas, nepaisoma jo skyrybos.</p>	
	Pagrindinis	2–3	<p>(visoms gimtosioms kalboms bendra) Yra atsitiktinių (1 tos pačios rūšies klaida), sisteminių (pasikartoja daugiau negu vieną kartą) klaidų, stiliaus trūkumų. Kelia žodžius į kitą eilutę. Parašo skyrybos ženklus sakinio gale (tašką, klaustuką ar šauktuką); atskiria neišplėstines vienaarūšes sakinio dalis. (Galimos 3–5 klaidos.) Jeigu įterpiamas dialogas, jis užrašomas su klaidomis. Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asmenvardžius ir vietovardžius; • žodžius, kurių rašyba nesiskiria nuo taisyklingo tarimo. <p>LIETUVIŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daiktavardžių ir būdvardžių vardininką; • daiktavardžių ir būdvardžių vienaskaitos galininką; • daiktavardžių ir būdvardžių daugiskaitos kilmininką; • daiktavardžių vietininką; • esamojo laiko veiksmažodžius (vns., dgs. III asmuo, dgs. I-II asmuo); • būtojo kartinio laiko veiksmažodžius; • paprasčiausius priebalsių asimiliacijos atvejus (<i>dirbti – dirba, nešdavo – nešė</i> ir kt.); • žodžius su minkštumo ženklu (<i>i</i>) ir priebalsiu <i>j</i>; • būdo, laikorieveiksmius; • žodžius su priesagomis, priešdėliais; • žodžius su trumpaisiais ir ilgaisiais balsiais; • žodžius su dvibalsiais; • įsidėmėtinos rašybos žodžius: <i>ąsotis, qžuolas, mįslė, žąsis, mane, tave, manęs, tavęs, mūsų, jūsų, ačiū, šiandien, rytoj, Kęstutis, keletas, stebuklas, mąstyti, mįslingas, kąsnis, tęsinys, aukštyn, drąsa, grįžo, ypač, ypatingas</i>; • deda kablelį prieš <i>o, bet, tačiau, kad</i>; • išskiria kreipinius. <p>LENKŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dažnai vartojamus žodžius, kurių rašymas skiriasi nuo tarimo; • dažniausiai vartojamus žodžius su <i>u – ó, rz – ż, ch – h</i>; • žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliusius arba žodžio gale (<i>księżka, śnieg</i>) ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius (<i>prośba</i>); • dalelytę <i>nie</i> su veiksmažodžiais, daiktavardžiais, būdvardžiais; • daiktavardžius su prielinksniais; • Dedą kablelį prieš <i>ale, lecz, który, że, ponieważ, aby</i>. <p>RUSŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • minkštinamuosius (<i>ь</i>) ženklus; • balses <i>ю, и, у, ч</i>; • žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliusius arba žodžio gale (<i>книжка, мороз</i>); • žodžius su netariamais priebalsiais (<i>солнце, праздник</i>); 	<p>Rašybos ir skyrybos klaidos skaičiuojamos pagal 100 pirmų žodžių. Daugiau taškų skiriama, kai darbas atitinka daugiau nei pusę lygio kriterijų.</p> <p>Mažiau taškų skiriama, kai darbas atitinka mažiau nei pusę lygio kriterijų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3-4 klaidos labiau 3 taškai; • 4-5 klaidos labiau 2 taškai.

		<ul style="list-style-type: none"> • veiksmožodžių bendraties bei vienaskaitos 2-ąjį ir 3-ąjį asmenį (<i>смеяться, смеишься, смеется</i>); • <i>не</i> su veiksmožodžiais; • priešdėlius ir priesagas su daiktavardžiais bei būdvardžiais. 	
Aukštesnysis	4	<p>(visoms gimtosioms kalboms bendra) Rašo be klaidų iš išmoktų atvejų (galimos 1–2 atsitiktinės klaidos). Užrašo ir skiria dialogą.</p> <p>LIETUVIŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • įsidėmėtinos rašybos žodžius: <i>dviese, trise, keturiose, keletas, kažkas, žemyn, galbūt, turbūt</i>; • sudurtinius žodžius; • kitus priebalsių asimiliacijos atvejus (pvz., <i>anksčiau, rankšluosčiai</i> ir kt.). <p>LENKŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rečiau vartojamus žodžius su <i>u – ó, rz – ż, ch – h</i>; • rečiau vartojamus žodžius su skardžiaisiais priebalsiais prieš dusliuosius arba žodžio gale ir su dusliaisiais prieš skardžiuosius rašyba; • žodžius, kurių šaknyje ar galūnėje rašomas priebalsis <i>-j-</i>. <p>RUSŲ GIMTOJI KALBA Rašo taisyklingai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skiriamuosius (<i>ь, ъ</i>); • įsidėmėtinos rašybos žodžius (<i>корова, касса</i>); • žodžius su dusliaisiais priebalsiais prieš skardžiuosius (<i>сбор, сделал</i>); • deda kablelį prieš <i>а, но, что</i> sudėtiniame sakinyje. 	
	Už raštingumą gauna 0 taškų, jeigu:	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstą dėl rašybos ir skyrybos klaidų suprasti sunku (daugiau nei 7 klaidos). • Teksto per mažai išvadoms daryti (parašyta mažiau nei 4 – 6 eilutės, priklausomai nuo rašysenos.). 	